

Handläggare
Jessica Jerrås
Telefon: 08-50809888

Till
Kungsholmens stadsdelsnämnd
2024-10-24

Åtgärdsprogram för Luxparken och Disponentparken

Godkännande av program och genomförande

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner åtgärdsprogrammet.
2. Stadsdelsnämnden ger stadsdelsdirektören i uppdrag att fatta beslut i genomförandeskedet inom godkänd budget för projektet.

Sammanfattning

Åtgärdsprogrammet för Luxparken och Disponentparken innefattar renoveringsåtgärder och kompletteringar i parkerna samt plan för förnyelse av lekmiljöerna. Syftet med åtgärdsprogrammet är att tillvarata och utveckla parkernas kvaliteter och göra parkområdet mer hållbart, trivsamt och funktionellt, samt möta nya behov och förutsättningar. Åtgärderna i programmet är exempelvis att förtydliga entréer, förbättra parkskyltning, värna gräsmattor och utsikter mot vattnet, omdisponering av Disponentparken med lek för små barn, plan för förnyelse av Luxparkens lekplats, trädplanteringar och en mer multifunktionell spelplan. Inför framtagandet av åtgärdsprogrammet har förvaltningen genomfört flertalet platsbesök och dialog. Dialogen har bestått av en webbenkät med hög svarsfrekvens samt en barndialog med en fokusgrupp.

Förvaltningen föreslår att åtgärderna i programmet genomförs etappvis under 2025-2029. Prioriteringsordning och omfattning av åtgärder per år anpassas löpande utifrån budget. Förvaltningen fortsätter att bevaka exploateringskontorets projekt och tidplaner för stadsutvecklingen i Primusområdet på Lilla Essingen. Östra Primusparken och utegymmet förväntas öppna 2025/2026. Förvaltningen föreslår att Luxparkens lekplats rustas upp i sin helhet efter att den nya lekplatsen i västra Primusparken har öppnat.

Bakgrund

Luxparken är en cirka två hektar stor strandpark på Lilla Essingens sydöstra sida och en del av strandpromenaden omkring ön. Parken har stor betydelse för tillgången på lek, motion och annan rekreation för framförallt boende på Lilla Essingen men även boende i närliggande stadsdelar. Luxkajen, som ligger i parken, utgör båthållplats i SL:s pendelbåtstrafik vilket kan tänkas locka besökare från andra delar av Stockholm till Luxparken. Parken är också betydelsefull för biologisk mångfald och som ekologisk spridningszon längs stränderna.

Parken anlades 1938 och utformades då av Erik Glemme. År 2006 genomfördes en omfattande förnyelse av parken i samband med exploateringen i Luxområdet. Vid tidpunkten utökades parken till dagens storlek. Bron över viken och bryggor anlades och lekplatsen rustades upp. I parken idag finns bland annat öppna gräsytor, ett bergsparti med sparad natur, en bollplan och en lekplats. Under 2022 anlades ett mindre utegym i Luxparken för att tillfälligt tillgodose efterfrågan av utegym på ön. Under 2022 flyttades även en stadsodling till Luxparken från Primusparken när denna stängdes av på grund av det nu pågående stadsutvecklingsprojektet. Under 2024 har förvaltningen renoverat parkens grusgångvägar samt mindre delar av lekplatsen.

Kvartersparken Disponentparken belägen ovanför Luxparken i norr anlades också i mitten av 1930-talet i samband med att de omkringliggande bostäderna byggdes. Parkerna binds samman med en lång trappanläggning längs med berget. Mindre upprustningsåtgärder genomfördes i Disponentparken under 2010.

Pågående stadsutveckling på Lilla Essingen

På västra Lilla Essingen, i Primusområdet, pågår stadsutveckling med nybyggnation av omkring 600 nya bostäder. Detta kommer öka befolkningsmängden på ön. Inom ramen för exploateringen i Primusområdet kommer nya parkmiljöer anläggas, med badstrand, utegym och lekplats. Förvaltningen bedömer att den nya bostadsbebyggelsen kommer leda till ett ökat besökstryck på parkmiljöerna generellt på Lilla Essingen. Därmed behöver även Luxparken rustas för att på lång sikt klara både nya behov och fler besökare.

Den pågående stadsutvecklingen i Primusområdet påverkar förutsättningarna för upprustningsåtgärder i Luxparken. Luxparken är under tiden för utbyggnaden i Primusområdet den enda större parken på Lilla Essingen. Luxparken är därför vital för allmänhetens tillgång på rekreativsmöjligheter under tiden de allmänna parkerna är avstängda och under uppförande i Primusområdet. Detta gör att planerade upprustningar i Luxparken

behöver anpassas till det successiva öppnandet av parkmiljöerna i Primusområdet.

Ärendet

Behov av förbättring och utveckling

Delar av Luxparken har med åren blivit slitna och behöver renoveras och förbättras för att fortsättningsvis vara en fungerande och attraktiv parkmiljö för närboende och besökare. Vissa funktioner kan behöva flyttas till nya platser i parken för att skapa sammanhang, bättre nyttja parkens potential och underlätta för drift och underhåll. Det finns också ett behov av att renovera lekplatsen i sin helhet samt förnya den närliggande Disponentparken. Förvaltningen bedömer att Luxparken har en värdefull och fungerande grundstruktur. Åtgärdsprogrammet för parken fokuserar därför på att värna och vårda de befintliga anläggningarna med enstaka justeringar och tillägg för att modernisera och möta upp förändrade behov och förutsättningar.

Dialog

Under mars 2023 genomförde förvaltningen en dialog i form av webbenkät om förslag till åtgärdsprogram för Luxparken, Disponentparken och Luxparkens lekplats. Allmänheten bjöds in att lämna synpunkter på föreslagna åtgärder och förändringar. Svarsfrekvensen var hög med totalt 257 inkomna svar. Förvaltningen kan konstatera att det finns många olika synpunkter och önskemål både om den nuvarande parkmiljön men även om de föreslagna åtgärderna. Inkomna svar utgör en viktig källa till information för förvaltningen, inte bara vad gäller utvecklingen av Luxparken, men även för den fortsatta planeringen av parkmiljöerna på Lilla Essingen i stort. Svaren har sammanställts i dokumentet ”Luxparken – Sammanställning av dialog om förslag till åtgärdsprogram” som biläggs ärendet. I maj 2024 genomfördes även en särskild barndialog med en fokusgrupp på plats i Luxparkens lekplats. Resultat från denna återfinns också i ovan nämnda dokument. Resultatet från dialogerna har analyserats och tagits omhand och vissa åtgärdsförslag har reviderats. Det slutliga åtgärdsprogrammet presenteras i detta tjänsteutlåtande.

Åtgärdsprogrammets syfte och omfattning

Åtgärdsprogrammet för Luxparken och Disponentparken är en vidareutveckling och konkretisering av de åtgärder som lyfts fram i parkplan Kungsholmen (2017). Programmet innefattar renoveringsåtgärder i olika skala och mindre tillägg, men också en översyn av parkens struktur och disposition av olika parkfunktioner. Syftet är att tillvarata och utveckla parkernas kvaliteter och göra parkområdet mer hållbart, trivsamt och funktionellt, samt möta nya behov och förutsättningar. Åtgärdsprogrammet planeras att

genomföras i mindre delprojekt under en längre tid. I lekmiljöerna redovisas mer omfattande förändringar än i övriga parken.

I åtgärdsprogrammet har Luxparken och Disponentparken delats in i 10 olika områden (se figur 1). Områdena har avgränsats utifrån befintlig parkkaraktär, funktion och platsbildning. Inom varje område presenteras ett antal punkter som föreslås att genomföras.

Övergripande sammanfattning av åtgärdsprogrammet

- Entréer till parken förtydligas.
- Plantering av nya träd och växter.
- Se över behov av justerad belysning längs med promenadstråken i samarbete med trafikkontoret.
- Värna utsikter över vattnet.
- En mer multifunktionell spelplan.
- Värna de öppna gräsyterna.
- Viss komplettering, flytt och byte av parkmöblemang.
- Naturmarken värnas och bevaras.
- Förbättrad parkskyltning.
- Gungområdet flyttas in på lekplatsen och utegym monteras ned 2025/2026. Platsen som blir kvar i område 10 utvecklas med sociala vistelsezoner och grill.
- Plan för förnyelse av Luxparkens lekplats.
- Omdisponering av Disponentparken med lekyta för små barn och nya vistelsezoner.

Figur 1 - Bilden visar Luxparken och Disponentparken med de 10 olika områdena i åtgärdsprogrammet markerade med rosa linje och siffra.

Område 1 – Sydvästra entrén

Området utgör parkens västra huvudentré från Primusgatan med två entréer in till parken. Här finns två gräsytor; en större öppen gräsyta som kantas av trottoar, parkering och parkväg, samt en mindre mer sluten gräsyta som kantas av parkvägar och flera träd. Träden i området är i huvudsak björkar med inslag av två pilträd mot vattnet. Vid ena entrén finns en allmän toalettbyggnad.

Sammanfattning av åtgärder

- Gallra slyvegetation i strandkanten med syfte att öppna upp sektioner med utblickar mot vattnet. Vissa slyuppslag sparas för att på sikt kunna växa upp till nya träd. Slyröjningen ska också ta hänsyn till de fiskar och fåglar som gynnas av strandvegetation.

- Värna gräsyterna för att fortsatt ge plats för spontan vistelse, lek och andra aktiviteter.
- Rama in parken med en låg mur i det västra hörnet. Muren ska tydliggöra parkens entré och försvåra otillåten trafik in på parkvägen. Ängsvegetation anläggs bakom muren för att främja biologisk mångfald.
- Beskära rosbuskage vid entrén närmast toalettbyggnaden, och placera ut en ny entréskylt/parkskylt. Befintlig meddelandetavla flyttas till område 3.
- Komplettering med nytt träd i kanten av ena gräsyten samt ny parksoffa och skräpkorg längs med den södra gångvägen.

Område 2 – Kajen och stora gräsyten

Det här är en av parkens mittpunkter och en central och viktig plats för samvaro, strandpromenader och vida utblickar över vattnet. Gräsmattan är något upphöjd och lutar ned mot den gångväg som går runt om. Vid tre platser längs gångvägen finns sittgrupper med parksoffor som ramas in av planteringar eller flerstammiga träd. Vid kajen i söder angör SL:s pendelbåt och här finns bänkar och en hållplatskur. En lägre träbrygga öster om kajen nås via trappor från kajen och gångvägen. Vid kajen ansluter även bryggor som tillhör båtklubben Luxparken Marina. Området har en öppen karaktär och kontakten med vattnet har stor betydelse för området.

Sammanfattning av åtgärder

- Värna gräsyten som fortsatt plats för spontan vistelse och olika former av rekreation. Renovera gräsmattan genom luftning, stödsådd, gödslning och dressning.
- Placera om skräpkorgar för att inte störa vyer mot vattnet renodla till enbart större slutna skräpkorgar i området.
- Byta ut sittmöbler på kajen. Nya sittmöbler bör vara i olika nivåer, breda och ha rygg- och armstöd på vissa delar.
- Plantera nya träd i gräsmattans utkanter.
- Komplettera befintliga blomsterplanteringar med nya växter.
- Komplettera en av sittgrupperna längs gångvägen med bord.
- Plantera lökar i kanten längs gångvägen i östra delen av området.
- Renovera trätrallen på lilla bryggan.

Område 3 – Viken och trädgården

Längs med viken finns en brygga för solbad och vistelse. Bryggan ligger något nedsänkt från omgivande parkväg vilket i kombination med buskar skapar en avskildhet på bryggan. I väster finns en odlarförening som odlar i pallkragar genom ett brukaravtal med stadsdelsförvaltningen. Området för stadsodlingen ramas delvis in

av flerstammiga träd samt buskage. Området karaktäriseras av den lummiga grönskan och stadsodlingen tillför en trädgårdskaraktär.

Sammanfattning av åtgärder

- Stadsodlingen bevaras men omstruktureras genom att flytta vissa pallkragar för att skapa mer yta mot gångvägen. En informationsskylt placeras intill stadsodlingen med kontaktuppgifter och trivselregler.
- Fortsätta att sköta slänterna mot bryggan och viken som slåtterytor/ängsytor. Stamma upp vissa buskar och träd mot viken för att öppna upp vyer mot vattnet.
- Regelbundet klippa sly som växer framför bryggan.
- Se över strandskoningen av stenblock ovanför bryggan för att motverka erosion.
- Tvätta, slipa och olja träbryggan, plankor byts ut punktvis vid behov. Placera en till bänk på bryggan.
- Beskära buskage för att öppna upp vid trappan som är en entré till parken från Primusgatan. Montera nya handledare i trappan och flytta den befintliga meddelandetavlan från västra entrén hit.
- Komplettera med nya bärbuskar i området men bibehålla en öppen gräsyta i sydöst.
- Komplettera blomsterplanteringar mot viken med nya växter.
- Vid toalettbyggnaden spara plats för placering av återvinningskärl för parksopor.

Område 4 – Platsen mellan Luxgatan 9-11

Mellan Luxgatan 9 och 11 finns en öppen plats som sluttar ned mot Luxparken. En längre trappa från Luxgatan leder ned till en stig över gräsmattan och vidare mot viken. Platsen utgörs i stort sett enbart av gräsmatta som ligger direkt an mot bostadshusen.

Sammanfattning av åtgärder

- Anlägga en smal grusgångväg över gräsytan, där det idag är en upptrampad stig.
- Renovera trappan och lägga till nya handledare på båda sidor.
- Plantera nytt träd och prydnadsbuskar intill trappan för att ersätta tall som fälldes sommaren 2024.
- Värna möjligheten för pulkaåkning i backen vid trappen.

Område 5 – Naturmarken

Området är den mest orörda delen av Luxparken och består till största delen av berg och slänter med fritt växande träd och buskar. Här finns en lång trappa som leder mellan Luxparken och

Disponentparken. Den sparade naturen på berget är en av få delar orörd natur på Lilla Essingen.

Sammanfattning av åtgärder

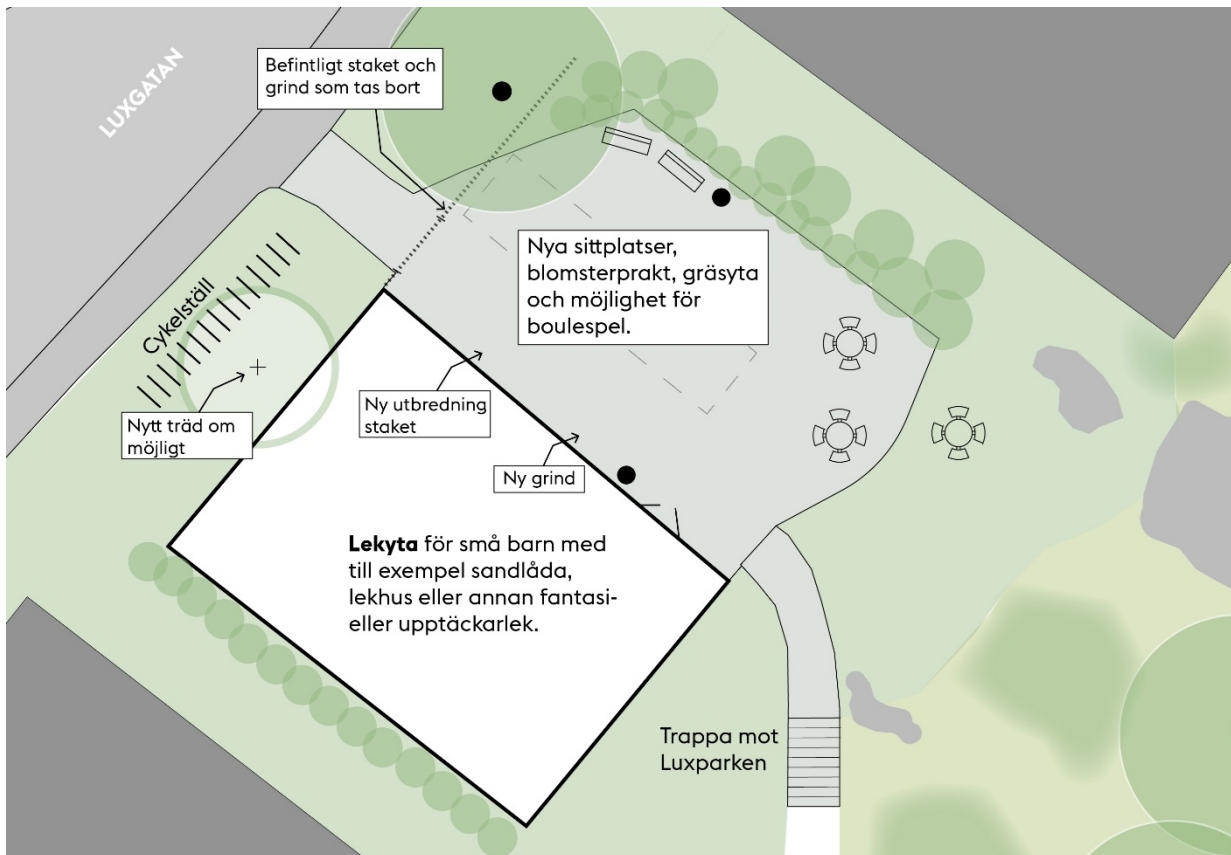
- Naturmarken på berget bevaras i likhet med hur den är idag då den är betydelsefull för biologisk mångfald och stadens grönstruktur.
- Beskära buskage och upprätthålla bra sikt vid trappan.
- Plantera ett nytt träd i slänten mot viken. Bevara och vårda mindre träd som växer upp naturligt omkring trappan, i slänten och på berget.

Område 6 – Disponentparken

Disponentparken utgörs idag av en plan yta med parksoffor, blomsterrabatter, en sandlåda samt en upphöjd yta med klätterställning och gungdjur. Den lilla parken ramar in ett lågt trästaket mot Luxgatan. Området har en öppen karaktär med bara ett träd som växer mot Luxgatan. I söder angränsar Disponentparken till naturmarken på berget och trappan ned till Luxparken och vattnet. Berget ligger grunt i området och bidrar till försvårade möjligheter för till exempel nya trädgröpar eller fallskyddsunderlag till lekutrustning.

Sammanfattning av åtgärder

- Trästaketet mot Luxgatan justeras så att bara den västra delen av Disponentparken omgärdas av trästaket (se figur 2). Inom denna del skapas en lekmiljö särskilt riktad mot mindre barn. Lekutrustningen kan bestå av lekhus för fantasilek, sandlåda och annan upptäckarleik som inte kräver fallskyddsunderlag. Befintlig klätterlek, sandlåda och fjäderlek rivs, efter utvecklingen av Luxparkens lekplats.
- Den östra delen av parken öppnas upp mot Luxgatan när trästaketet justeras vilket gör att man inte längre behöver ta sig in via en grind för att nå denna del (se figur 2). Parkdelen utvecklas med nya sittplatser, blomsterprakt, gräsyta och möjlighet för boulespel.
- Nya träd planteras där det är möjligt att gräva utan att stöta på berg.

Figur 2 - Skiss över föreslagna förändringar i Disponentparken med justering av staket. Borttaget staket illustrerat med streckad linje.

Område 7 – Gräsytorna vid östra udden

Området har vattenkontakt både mot viken och mot fjärden och består av en öppen gräsmatta på udden samt ytterligare en gräsyta med picknickbord mellan berget och vattnet. Det finns stolpar utplacerade i området för att hänga upp en medhavd hängmatta.

Sammanfattning av åtgärder

- Plantera 1-2 nya träd i kanten av gräsmattan.
- Justera placering av befintliga hängmattestolpar, med fokus på att placera dem vid lugna platser i anslutning till vattnet, både i sol och i skugga.
- Gallra slyvegetation i strandkanten med syfte att öppna upp sektioner med utblickar mot vattnet. Vissa slyuppslag sparas för att de på sikt ska växa upp till nya träd. Slyröjningen ska också ta hänsyn till de fiskar och fåglar som gynnas av strandvegetation.
- Renovera gräsmattan genom luftning, stödsådd, gödsling och dressning.
- Uppdatera historisk skylt om parken.
- Renovera grusgångvägar (utfört 2024).

Område 8 – Spelplanen

Området utgörs av en nedsänkt spontanidrottsyta intill den östra entrén. Spelplanen omgärdas av stängsel samt buskage och klätterväxter mot norr och öst. Längs den västra kortsidan kantas spelplanen av berg. Idag finns två fotbollsmål av mindre storlek på spelplanen och underlaget är konstgräs. Söder om området ligger en temporär förskolebyggnad där förskolan Gunghästen har sin verksamhet.

Sammanfattning av åtgärder

- Utveckla planen för att den ska kunna nyttjas för andra sporter eller spel utöver fotboll. Detta kan göras genom att till exempel tillföra andra typer av mål, nätstolpar för racketsport, eller ett bollplank.
- Behålla underlag av konstgräs. Befintligt konstgräs kommer behöva bytas på sikt och bör då ersättas med en form av gräs som möjliggör flera olika sporter och aktiviteter. Valet ska vara väl avvägt med hänsyn till miljön.
- Spänna stängsel runt planen samt klippa in sly och vegetation. Höja stängslet mot bostadshuset samt mot vattnet.
- Komplettera med skräpkorg och soffa vid entrén till spelplanen.
- Nya sittplatser i skuggan vid berget längs västra kortsidan.
- Förskolan intill området står på parkmark genom ett tillfälligt bygglov. När behov av förskola på platsen inte längre finns ser förvaltningen potential för kommande umgänges- och aktivitetsytor där byggnaden idag står.

Område 9 – Luxparkens lekplats

Luxparkens lekplats ligger i parkens östra del och angränsar både till förskolan och område 7 och 5. En parkväg löper längs med hela lekplatsen intill vattnet och lekplatsen avgränsas genom ett lågt trästaket, buskage och träd. Lekplatsen utgörs av två delar som binds samman med ett smalare parti i mitten. Här finns idag en sandlåda, två klätterställningar, lekfigurer i form av krokodiler, en gungbräda, volträcke och en större gunglek (båt). Det finns också ett väderskydd med tak i kombination med en grill. I den norra delen av lekplatsen finns öppna ytor mot förskolan samt en förrådsbyggnad. Berget i bakkant ger en naturlig inramning. Lekplatsen nås genom två entréer i norr och söder. Lekplatsen kan utvecklas genom en yteffektivare disponering av lekredskap samt genom att utöka lekplatsens omfattning något. Det skulle göra att det finns möjlighet att öka mångfalden av lekmoment och samla all lek i Luxparken till en mer sammanhållen yta.

Sammanfattad plan för förnyelse av Luxparkens lekplats

- Ta fasta på vattenkontakten och att lekplatsen idag kallas för ”krokodilparken” av många för att ge lekplatsen en tydlig identitet.
- Förstärka kopplingen till natur och vattnet genom utblickar mot vattnet från lekredskap och genom att låta berget och naturmarken vara en del av lekplatsen.
- Förnyelsen ska möjliggöra lek för barn i flera olika åldrar vilket bland annat innebär förbättrade lekmöjligheter för lite äldre barn.
- Delar av lekplatsen innehåller idag tillgänglighetsanpassad lek vilket är en kvalitet att bibehålla.
- Ta tillvara lekvärden i befintlig lekutrustning som idag uppskattas såsom volträcket, gungbrädan, gungbåten, den stora klätterställningen med nät, träkrokodilerna, och rutschkanorna för både stora och små barn. Flera av de lekredskap som är uppskattade tillåter att flera barn leker samtidigt vid samma redskap.
- Lekplatsen utökas något vid det smalaste partiet av dagens lekplats, samt vid behov något åt söder.
- Förrådsbyggnaden intill förskolan rivs.
- Gungställning med plats för babygungor och enkelgungor flyttas in på lekplatsen från Luxparken (område 10). En gungställning med gruppunga läggs till i mån av plats.
- Nya klätterställningar med olika nivå av utmaning.
- Sandlåda som placeras i mer skugga än idag.
- Balans/-fantasilek i anslutning till berg och natur.
- Förnyad matsäcksplats med renoverat väderskydd, samt en mindre grill. Matsäcksplatsen kan komma att flyttas från nuvarande placering.
- Staket vid bergspartiet i södra delen av lekplatsen ses över för att hindra lek över bergets brantaste partier. Lägre delar av berget fortsätter vara en del av lekplatsen.
- Sittplatser runtom lekplatsen samt plantering av nya träd där förutsättningarna tillåter.

Område 10 - Samlingsplatsen

Området består idag av ett mindre utegym samt en inhägnad yta med gungställning och sand. Utegymmet är planerat att monteras ned när det nya utegymmet i Primusområdet öppnar 2025/2026. Gungställningen flyttas in på lekplatsen vid tiden för upprustning av lekplatsen. De här åtgärderna öppnar upp för att utveckla den här

platsen att inrymma nya funktioner. I samband med dialogen som hölls våren 2024 efterfrågade förvaltningen särskilt idéer och önskemål om vad som bör inrymmas här i framtiden.

Resultatet från dialogen visade att det finns en stor mängd viljor och önskemål om hur platsen ska utvecklas. Genom att kategorisera svaren framkom att majoriteten av de svarande önskade att platsen ska utvecklas till en form av samlingsplats, med bord, sittmöjligheter, grillplats och ytor för umgänge. En stor grupp önskade också att nyttja platsen för olika aktiviteter.

Sammanfattad plan för utveckling av område 10

- Utegymmet monteras ned när utegymmet i Primusområdet öppnar 2025/2026. Gungställningen flyttas in på Luxparkens lekplats, staketet tas bort.
- Sociala ytor skapas med sittplatser, bord och en ordentlig grillplats. Platsen ska upplevas öppen och välkomnande och det ska vara möjligt att vara flera på platsen samtidigt.
- Undersöka möjligheten att iordningställa för aktiviteter som inte kräver för mycket utrymme eller en för stor anläggning.
- Platsen ramas in med enklare former av grönska såsom prydnadsbuskar.
- Öster om platsen (del av område 7) anordnas för lugnare rekreation och mer avskild vistelse.

Kommentar om omhändertagande av andra idéer och önskemål kring område 10

Förvaltningens förslag är att samla all lek i parkområdet till i första hand Luxparkens lekplats men även en mindre del i Disponentparken. Det gör att de förslag som handlade om lek till område 10 istället tas vidare till planeringen av dessa lekmiljöer. Förvaltningen kunde genom dialogen också se en vilja att skapa plats för äldre barn och ungdomar i område 10. Förvaltningen härleder detta bland annat till att den basketplan och de skatemoduler som fanns i Primusområdet togs bort i samband med att stadsutvecklingen inleddes där. Aktivitetsytor såsom basketkorgar, skate eller liknande kräver en större yta än vad som finns tillgängligt vid område 10. Istället tar förvaltningen med sig önskemålen för framtida planering av parkytorna på Lilla Essingen. Andra förslag som mycket specifikt är riktade till en målgrupp och som utesluter andra målgrupper att utnyttja ytan har heller inte tagits vidare i och med att förvaltningen är mån om att värna områdets flexibilitet och samutnyttjande. Det kan exempelvis handla om förslag på hundrastgård, som också återfinns på västra Lilla Essingen.

Jämställdhet och jämlikhet

Förvaltningen är mån om att stadsdelsnämndområdets parker ska utvecklas för ett jämställt och jämlikt nyttjande. Dialoger och inkomna synpunkter är verktyg för förvaltningens förståelse för olika målgruppers önskemål om, och nyttjande av parkerna. I enkäten om Luxparken och Disponentparken svarade en något större andel kvinnor än män; 62,6 % kvinnor, 35,8 % män. Förvaltningen bedömer dock fördelningen som relativt jämn och att båda könen finns representerade i dialogresultatet. Störst andel svarande var i vuxen ålder från 26 till 64 år. Förvaltningen har fångat upp bristen på svar från barn genom en riktad dialog med en förskolegrupp om Luxparkens lekplats. En annan målgrupp som inte anses representerad bland de svarande var äldre barn (10-15 år) samt ungdomar (16-25 år). Framöver ser förvaltningen möjlighet att göra förändringar i parken med funktioner riktade mot dessa målgrupper, och planerar då att genomföra särskilt riktad dialog i det planeringsskedet. Det gäller främst den yta som ligger mellan dagens spelplan och lekplatsen. Cirka 20 % av de svarande i webbenkäten var över 65 år. Ålder och könstillhörighet kan påverka personers önskemål och synpunkter på parkens utveckling, vilket är anledningen till att förvaltningen anser det angeläget att se över representationen bland de svarande.

Lekmiljöerna i stadsdelsnämndområdet ska utformas så att både flickor och pojkar känner att de kan nyttja ytorna på lika villkor. Av den anledningen arbetar förvaltningen för att se till att de förnyade lekmiljöerna ska kunna nyttjas mångfunktionellt och inte vara för programmerade. Naturlika och oprogrammerade miljöer ger nämligen upphov till en med jämställd lek. Lekmiljöerna ska också vara tillgängliga utifrån olika barns förutsättningar, samt erbjuda platser för paus och återhämtning. Yngre barn har oftare mer liknande intressen än äldre barn. I planeringen av ytor riktade mot äldre barn är det därför än mer viktigt med ett jämställdhetsperspektiv. Det gäller exempelvis spelplanen där förvaltningen planerar för en mer mångfunktionell spelyta.

Trygghet är ytterligare förutsättning för ett jämställt och jämlikt nyttjande av parker och grönområden. I åtgärdsprogrammet finns exempelvis förslag på att öppna upp siktlinjer och vyer, vilket kan vara ett sätt att öka trygghetskänslan. Åtgärdsprogrammet syftar också till att parkmiljöerna ska ge ett välvårdat och omhändertaget intryck, något som i sig kan öka trygghetskänslan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för stadsutveckling. Stadsdelsnämndens pensionärsråd och rådet för funktionshinderfrågor har beretts möjlighet att lämna sina synpunkter i ärendet och eventuella synpunkter från dem återfinns i protokoll från respektive råd.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner åtgärdsprogrammet i enighet med detta tjänsteutlåtande. Vidare föreslår förvaltningen att nämnden ger stadsdelsdirektören i uppdrag att fatta beslut i projektets genomförandeskede inom ramen för ordinarie investeringsmedel och eventuellt kommande särskilda budgettilldelningar.

Genomförande och budget

Åtgärderna i programmet föreslås att genomföras etappvis 2025-2029. Omfattningen av andelen åtgärder per år samt prioriteringsordning kommer att anpassas löpande utifrån budget.

Luxparkens lekplats rustas upp i sin helhet efter att den nya lekplatsen i Primusområdet har öppnat. Detta för att säkerställa tillgången på öppna lekmiljöer på Lilla Essingen. Förvaltningen fortsätter att bevaka exploateringskontorets projekt och tidplaner för stadsutvecklingen i Primusområdet. Östra Primusparken och utegymmet förväntas öppna 2025/2026.

Ann-Christine Hansson
Stadsdelsdirektör
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Karin Ekrin
Avdelningschef
Kungsholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Luxparken – Sammanställning av dialog om förslag till åtgärdsprogram.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Ann-Christine Hansson, Stadsdelsdirektör	2024-10-08
Karin Ekrin, Avdelningschef	2024-10-04